

Vec C-672/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

13. november 2023

Vnútroštátny súd:

Gerechtshof Amsterdam

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

19. september 2023

Žalobcovia a odvolatelia:

Electricity & Water Authority of the Government of Bahrain

GCC Interconnection Authority

Kuwait Ministry of Electricity and Water

Oman Electricity Transmission Company SAOC

Žalované a odporkyne v odvolacom konaní:

Prysmian Netherlands BV

Draka Holding BV

Prysmian Cavi e Sistemi Srl

Pirelli & C. SpA

Prysmian SpA

The Goldman Sachs Group Inc.

ANN BV

ABB Holdings BV

ABB AB

ABB Ltd

Nexans Nederland BV

Nexans Cabling Solutions BV

Nexans Participations SA

Nexans SA

Nexans France SAS

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Odvolanie proti rozsudku Rechtbank Amsterdam [Okresný súd Amsterdam, Holandsko; ďalej aj ako „Rechtbank (okresný súd)“], ktorým tento súd rozhodol, že nemá právomoc rozhodnúť o žalobách proti účastníkom konania so sídlom v Holandsku vo veci, v ktorej ide o škodu spôsobenú kartelom.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Výklad článku 8 bodu 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (ďalej len „nariadenie Brusel Ia“)

Prejudiciálne otázky

Otázka Ia

Existuje úzka súvislosť v zmysle článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia medzi

i) žalobou proti hlavnému žalovanému, ktorý nie je adresátom kartelového rozhodnutia Komisie, ale ako subjekt, o ktorom sa tvrdí, že patrí k podniku v zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže (ďalej len „podnik“), je považovaný za zodpovedný za porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie v zostupnej línii, na jednej strane a

ii) na druhej strane žalobou proti

A. vedľajšiemu žalovanému, ktorý je adresátom tohto rozhodnutia, a/alebo

B. vedľajšiemu žalovanému, ktorý nie je adresátom rozhodnutia a o ktorom sa tvrdí, že ako právny subjekt patrí k podniku, ktorý je podľa rozhodnutia z verejnoprávneho hľadiska považovaný za zodpovedný za porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie?

Je v tejto súvislosti relevantné:

a) či hlavný žalovaný, ktorý je považovaný za zodpovedného v zostupnej línii, v období trvania kartelu len vlastnil a spravoval podiely,

b) – v prípade kladnej odpovede na otázku 4a –, či sa hlavný žalovaný, ktorý je považovaný za zodpovedného v zostupnej línii, podieľal na výrobe, uvádzaní na trh, predaji a/alebo dodávaní výrobkov, na ktoré sa vzťahoval kartel, a/alebo na poskytovaní služieb, na ktoré sa vzťahoval kartel,

- c) či je vedľajší žalovaný, ktorý je adresátom rozhodnutia, v tomto rozhodnutí klasifikovaný ako
- i) skutočný účastník kartelu v tom zmysle, že sa skutočne podieľal na jednej alebo viacerých konštatovaných dohodách, ktoré sú v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže, a/alebo na vzájomne zosúladených postupoch, alebo
  - ii) právny subjekt, ktorý patrí k podniku, ktorý bol z verejnoprávneho hľadiska považovaný za zodpovedný za porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie,
- d) či vedľajší žalovaný, ktorý nie je adresátom rozhodnutia, skutočne vyrábala, uvádzala na trh, predávala a/alebo dodávala výrobky, na ktoré sa vzťahoval kartel, a/alebo skutočne poskytoval služby, na ktoré sa vzťahoval kartel,
- e) či hlavný žalovaný a vedľajší žalovaný patria alebo nepatria k tomu istému podniku,
- f) žalobcovia priamo alebo nepriamo nakupovali výrobky od hlavného žalovaného a/alebo vedľajšieho žalovaného a/alebo priamo alebo nepriamo od nich odoberali služby?

Otázka 1b

Je pre zodpovedanie otázky 1a dôležité, či je alebo nie je predvídateľné, že dotknutý vedľajší žalovaný bude žalovaný na súde príslušnom podľa sídla hlavného žalovaného? Ak áno, je táto predvídateľnosť samostatným kritériom pri uplatňovaní článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia? Je vzhľadom na rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal (C-882/19, EU:C:2021:800), v zásade daná? Do akej miery okolnosti uvedené v otázke 1a [písm. a) až f)] v prejednávanej veci spôsobujú, že je predvídateľné, že vedľajší žalovaný bude žalovaný na súde príslušnom podľa sídla hlavného žalovaného?

Otázka 2

Má sa pri konštatovaní právomoci zohľadniť aj prípadná úspešnosť žaloby proti hlavnému žalovanému? Ak áno, postačuje pri tomto posúdení, že *a priori* nemožno vylúčiť, že žaloba bude úspešná?

Otázka 3a

Zahŕňa nárok na náhradu škody podľa práva Únie, ktorý má každý na základe konštatovaného porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie, právo na uplatnenie nároku na náhradu škody vzniknutej mimo EHP?

Otázka 3b

Musí alebo môže sa v (občianskoprávných) veciach týkajúcich sa škody spôsobenej kartelom uplatniť domnienka týkajúca sa určitého vplyvu

(sankcionovaných) materských spoločností na hospodársku činnosť dcérskych spoločností, ktorá je uznaná v práve hospodárskej súťaže („domnienka Akzo“)?

Otázka 3c

Spĺňa sprostredkujúca holdingová spoločnosť, ktorá len spravuje a vlastní podiely, druhé kritérium stanovené v rozsudku Sumal (vykonávanie hospodárskej činnosti, ktorá má konkrétnu väzbu s predmetom porušenia, za ktoré je materská spoločnosť považovaná za zodpovednú)?

Otázka 4a

Môžu byť pri uplatnení článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia rôzni žalovaní so sídlom v tom istom členskom štáte (spolu) hlavným žalovaným?

Otázka 4b

Určuje článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia priamo a bezprostredne miestne príslušný súd, pričom sa uplatní namiesto vnútroštátneho práva?

Otázka 4c

V prípade zápornej odpovede na otázku 4a – takže hlavným žalovaným môže byť len jeden žalovaný – a kladnej odpovede na otázku 4b – takže článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia bezprostredne určuje miestne príslušný súd, pričom sa uplatní namiesto vnútroštátneho práva,

existuje pri uplatnení článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia priestor na postúpenie veci v rámci jedného členského štátu súdu v tom istom členskom štáte, v obvode ktorého má sídlo žalovaný?

Uvádzané právne predpisy Únie

Zmluva o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), článok 101

Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (ďalej len „dohoda o EHP“), článok 53

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1, článok 7 body 1 až 3, článok 8 bod 1, článok 11 ods. 1 písm. b)

Uvádzané vnútroštátne predpisy

Wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Občiansky súdny poriadok, ďalej len „Rv“), § 107, § 110 ods. 1 a 3, § 209, § 612

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Táto vec sa týka určenia spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti žalovaných za škodu, ktorá bola spôsobená jediným a pokračujúcim porušením zákazu kartelov stanoveného v práve Únie (článok 101 ZFEÚ a článok 53 dohody o EHP), ktoré bolo konštatované v rozhodnutí Komisie C(2014) 2139 z 2. apríla 2014, AT.39610 – Elektrické káble (ďalej len „rozhodnutie“). Predmetom rozhodnutia je jednoznačný kartel týkajúci sa podzemných a podmorských elektrických káblov, ako aj doplnkových produktov, prác a služieb. Konštatované porušenie sa týka obdobia od 18. februára 1999 do 29. januára 2009. V rámci kartelu sa okrem iného určovali ceny a rozdeľovali projekty v rámci geografického rozdelenia trhov, a to tak v rámci, ako aj mimo EÚ, resp. EHP.
- 2 Žalobcovia v tejto veci sa označujú spoločne ako EWGB a i. a jednotlivito ako EWGB, GCC, KMEW a OETC. Žalované sa označujú spoločne ako Draka a i. Spoločnosť ABB AB je právnym nástupcom spoločnosti s rovnakým názvom, ktorá sa teraz nazýva ABB Power Grinds Sweden AB, pričom pôvodná žalovaná sa označuje ako (pôvodná) ABB AB. Prysmian Netherlands má sídlo v Delfte (Holandsko), Draka Holding (ďalej len „Draka“) má sídlo v Amsterdame (Holandsko), ABB a ABB Holdings majú sídlo v Rotterdame (Holandsko) a Nexans Nederland a Nexans Cabling Solutions majú sídlo v Schiedame (Holandsko). Ostatné žalované majú sídlo mimo Holandska.
- 3 EWGB, KMEW a OETS sú národné dodávateľské podniky, ktoré sú zodpovedné za vývoj, prevádzku a údržbu vysokonapäťových sietí v Bahrajne, resp. Kuvajte a Ománe. GCC je vlastníkom a prevádzkovateľom spojenia medzi vnútroštátnymi elektrickými sieťami členských štátov Gulf Cooperation Council (Spojené arabské emiráty, Bahrajn, Saudská Arábia, Omán, Katar a Kuvajt).
- 4 EWGB a i. navrhujú určiť, že Draka a i. sú voči nej na základe nedovoleného konania z dôvodu ich účasti na karteli spoločne a nerozdielne zodpovedné. Navyše navrhujú rozhodnúť, že Draka a i. sú spoločne a nerozdielne povinné zaplatiť náhradu škody, ktorej výška sa má určiť v samostatnom následnom konaní. Ide o škodu, ktorá vznikla mimo EHP. EWGB a i. tvrdia, že Draka a i. za ňu zodpovedajú ako právne subjekty, ktoré patrili k podnikom v zmysle práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré sa dopustili porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie, ktoré bolo konštatované v rozhodnutí. V tejto súvislosti zažalovali spoločnosti Draka a Prysmian Netherlands ako univerzálnych právnych nástupcov spoločností Prysmian Cable Holding B.V. a Prysmian Cables and Systems B.V.
- 5 V rozhodnutí sa konštatovalo, že na karteli sa podieľali Prysmian Cavi e Sistemi, (pôvodná) ABB AB a Nexans France. Prysmian SpA, Pirelli, Goldman Sachs, ABB Ltd. a Nexans SA boli v rozhodnutí považované za zodpovedné ako (nepriame) materské spoločnosti vyššie uvedených spoločností, ktoré sa podieľali na karteli, vo vzostupnej línii. Nexans Participations nie je adresátom rozhodnutia a jeho adresátni nie sú ani spoločnosti Prysmian Netherlands, Draka, ABB B.V.,

ABB Holdings, Nexans Nederland a Nexans Cabling Solutions, ktoré majú sídlo v Holandsku. Všetky tieto holandské žalované sú priamo alebo nepriamo stopercentnými dcérskymi spoločnosťami spoločností Prysmian Cavi e Sistemi, ABB Ltd alebo Nexans S.A.

- 6 Prysmian Cavi e Sistemi je stopercentná dcérska spoločnosť spoločnosti Prysmian SpA. Pirelli bola do 29. júla 2005 hlavným vlastníkom podielov v koncerne Prysmian, pričom od tohto dátumu je hlavným vlastníkom podielov Prysmian SpA. Goldman Sachs bola od 29. júla 2005 do 28. januára 2009 nepriamou materskou spoločnosťou spoločnosti Prysmian SpA. Počas časti obdobia trvania kartelu – od 27. októbra 1999 do 26. apríla 2006 – bola Prysmian Cable Holding (sprostredkujúcou) holdingovou spoločnosťou medzi jej stopercentnou materskou spoločnosťou Prysmian Cavi e Sistemi a jej stopercentnou dcérskou spoločnosťou Prysmian Cables and Systems. Prysmian Cables and Systems pôsobila počas obdobia trvania kartelu v oblasti výroby, vývozu a uvádzania káblov na trh.
- 7 EWGB a i. zastávajú názor, že Draka (ako právny nástupca spoločnosti Prysmian Cable Holding) je zodpovedná v zostupnej línii ako „spájací prvok“ medzi jej materskou spoločnosťou Prysmian Cavi e Sistemi a jej dcérskou spoločnosťou Prysmian Cables and Systems (teraz Prysmian Netherlands). Prysmian Cables and Systems podľa ich názoru tiež zodpovedá v zostupnej línii, lebo predávala výrobky, na ktoré sa vzťahoval kartel.
- 8 (Pôvodná) ABB AB bola dcérskou spoločnosťou spoločnosti ABB Ltd. ABB AB prevzala prípadnú zodpovednosť (pôvodnej) spoločnosti ABB AB, pokiaľ ide o nárok uplatnený v konaní vo veci samej. ABB B.V. je stopercentnou dcérskou spoločnosťou spoločnosti ABB Holdings. ABB B.V. pôsobí v oblasti predaja a podporných činností týkajúcich sa projektov spoločnosti ABB v Beneluxe. ABB Holdings bola holdingová spoločnosť, ktorá vlastnila a spravovala podiely v spoločnosti ABB B.V.
- 9 Nexans France je (nepriamou) dcérskou spoločnosťou spoločnosti Nexans SA, (hlavného) vlastníka podielov v koncerne Nexans. Nexans Nederland je stopercentnou dcérskou spoločnosťou spoločnosti Nexans Participations. Pôsobila a pôsobí v oblasti veľkoobchodu okrem iného s káblami a drôťmi. Nexans Cabling Solutions je stopercentnou dcérskou spoločnosťou spoločnosti Nexans Nederland. Ponúka okrem iného sieťové káblové systémy a riešenia.
- 10 Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) v napadnutom rozsudku rozhodol, že nemá právomoc rozhodnúť o žalobách proti žalovaným so sídlom mimo Holandska. Domnieva sa, že má právomoc rozhodnúť len o žalobách proti žalovaným so sídlom v Holandsku. Okrem iného uviedol, že nemožno uznať, že žaloby proti žalovaným so sídlom v Holandsku a žalovaným so sídlom mimo Holandska sú navzájom tak súvisiace, že na to, aby sa predišlo nezlučiteľným rozsudkom, je potrebné, aby o nich rozhodol ten istý súd. EWGB a i. podali odvolanie proti tomuto rozhodnutiu.

- 11 Právomoc súdu je podľa holandského práva nevyhnutnou procesnou podmienkou, a preto sa skúma *ex offio* aj v odvolacom konaní. Medzinárodnú právomoc Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) navyše spochybnili žalovaní so sídlom mimo Holandska v rámci incidenčného návrhu. Účastníci konania doteraz diskutovali len o právomoci Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) rozhodnúť o žalobách proti žalovaným so sídlom mimo Holandska.
- 12 Miestna príslušnosť, t. j. otázka, ktorý súd (rovnakého stupňa) v Holandsku je príslušný rozhodnúť o žalobe, nie je nevyhnutnou procesnou podmienkou. V zásade sa určuje podľa sídla žalovaného. Spomedzi holandských žalovaných má len Draka sídlo v súdnom obvode Amsterdam. Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) rozhodol, že je miestne príslušný na základe § 107 Rv. V tomto ustanovení sa uvádza, že ak je súd príslušný vo vzťahu k jednému zo spoločne žalovaných, je príslušný aj vo vzťahu k ostatným žalovaným, pokiaľ medzi žalobami proti jednotlivým žalovaným existuje taká súvislosť, že vzhľadom na dôvody efektívnosti je opodstatnené prejednať ich spoločne. Dotknutí žalovaní so sídlom v Holandsku navyše nespochybnili miestnu príslušnosť Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam). Proti rozhodnutiu o miestnej príslušnosti nie je prípustný opravný prostriedok (§ 110 ods. 3 Rv). Gerechtshof [odvolací súd, Holandsko; ďalej len „Gerechtshof (odvolací súd)“] musí podľa holandského procesného práva preto vychádzať z toho, že Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam) je miestne príslušný vo vzťahu ku všetkým žalovaným so sídlom v Holandsku.
- 13 Na to, aby sa vyhovel žalobám, je v prvom rade potrebné, aby sa konštatovala zodpovednosť všetkých žalovaných, ktorej sa dovolávajú EWGB a i. EWGB a i. sa domáhajú, aby sa škoda určila v konaní o určení škody (§ 612 Rv). To je samostatné následné konanie, ktoré je podľa holandského práva obvyklé, no nie povinné. Na to, aby sa vec presunula do konania o určení škody postúpením veci inému súdu s cieľom určiť škodu v tomto následnom konaní, postačuje, aby bolo možné predpokladať, že EWGB a i. utrpeli škodu.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 14 Výkladové otázky súvisia so špecifickým typom veci, ktorá je vecou, v ktorej ide o škodu spôsobenú kartelom v dôsledku porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie, ktoré konštatovala Komisia. Niektoré z položených otázok sú relevantné aj v iných veciach týkajúcich sa škody spôsobenej kartelom, ktoré sa prejednávajú v Holandsku, napríklad v inej veci týkajúcej sa škody spôsobenej kartelom, v ktorej Gerechtshof (odvolací súd) dnes kladie čiastočne rovnaké otázky, a vo veci, v ktorej Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko) položil otázky 26. júna 2023 (C-393/23, Athenian Brewery a Heineken).

Otázky 1a a 1b

- 15 Gerechtshof (odvolací súd) je v tejto veci konfrontovaný s rôznymi názormi na otázku, či existuje alebo môže existovať úzka súvislosť v zmysle článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia medzi žalobou proti spoločnosti Draka a/alebo ostatným žalovaným so sídlom v Holandsku na jednej strane a každou jednotlivou žalobou proti zahraničným žalovaným na druhej strane a či je dôležité, že dotknutá žalovaná môže predvídať, že bude žalovaná na Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam), ktorý je príslušný podľa sídla hlavného žalovaného, spoločnosti Draka.
- 16 Podľa jedného názoru, ktorý zastávajú EWGB a i., vyplýva existencia tejto úzkej súvislosti zo skutočnosti, že žaloba proti spoločnosti Draka (a prípadne žaloby proti ostatným žalovaným so sídlom v Holandsku) na jednej strane a žaloby proti zahraničným žalovaným na druhej strane sú založené na spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti za tú istú škodu, pričom všetky tieto subjekty sú žalované ako subjekty, ktoré patrili k podniku, v prípade ktorých sa v rozhodnutí konštatovalo, že jediným a pokračujúcim porušením porušili zákaz kartelov stanovený v práve Únie. Tento názor je založený na cieľi náhrady škody, teda na zabezpečení účinného uplatňovania zákazu kartelov stanoveného v práve Únie (pozri rozsudok zo 6. októbra 2021, Sumal, C-882/19, EU:C:2021:800, bod 67; ďalej len „rozsudok Sumal“).
- 17 Podľa druhého názoru môže byť v takom prípade hlavným žalovaným len adresár rozhodnutia alebo dokonca len subjekt, ktorý sa skutočne sám dopustil porušenia hospodárskej súťaže. Zodpovednosť subjektov patriacich k podniku, ktoré sa samy nepodielali na porušení, vo vzostupnej a/alebo zostupnej línii podľa tohto názoru neodôvodňuje, aby taký subjekt (ktorý nie je uvedený v rozhodnutí) mohol byť hlavným žalovaným. Široký okruh potenciálnych hlavných žalovaných nezodpovedá riadnemu výkonu spravodlivosti. Znamenalo by to narušenie zásady stanovenej v článku 4 ods. 1 nariadenia Brusel Ia a viedlo k nepredvídateľnému uplatňovaniu noriem právomoci, ako aj k nežiaducemu „forum shoppingu“, lebo v takom prípade by mohli mať právomoc súdy v (takmer) všetkých členských štátoch. To je v rozpore s požiadavkou predvídateľnosti, s cieľom, aby normy právomoci boli do veľkej miery predvídateľné, a so zásadou, aby osobitné normy právomoci, ako je článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia, boli obmedzené na niekoľko presne stanovených prípadov, ktoré sa majú vykladať reštriktívne. Najmä žaloby proti subjektu, ktorý nie je uvedený v rozhodnutí a voči ktorému sa uplatňuje nárok vyplývajúci zo zodpovednosti v zostupnej línii, a proti subjektom, v prípade ktorých bola v rozhodnutí konštatovaná len zodpovednosť vo vzostupnej línii z dôvodu, že sú súčasťou podniku, sú príliš odlišné na to, aby mohli splniť podmienku týkajúcu sa úzkej súvislosti, a to v každom prípade vtedy, keď ide o žaloby proti subjektom, ktoré nepatrili k tomu istému podniku. Podľa tohto názoru môže článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia založiť právomoc len vtedy, keď žalovaní môžu predvídať, že proti nim možno podať žaloby na súde, ktorý je príslušný podľa sídla hlavného žalovaného. V prípade veľmi vzdialených materských a dcérskych spoločností rôznych podnikov to nie je tak.

- 18 Podľa názoru *Gerechthof* (odvolací súd) je s cieľom účinného presadzovania zákazu kartelov stanoveného v práve Únie nezlučiteľné, ak sa *a priori* vylúčia subjekty, s ktorými môže existovať úzka súvislosť a/alebo ktoré môžu byť hlavnými žalovanými. Možno konštatovať, že žaloby, ktoré boli podané v dôsledku jediného a pokračujúceho porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie proti žalovaným, ktorí sa priamo podľa práva Únie považujú za zodpovedné subjekty, sa týkajú toho istého skutkového a právneho stavu, ak títo žalovaní mohli predvídať, že budú žalovaní na súde, v obvode ktorého má sídlo hlavný žalovaný. Pokiaľ ide o túto predvídateľnosť, môže byť dôležité, že porušenie zákazu kartelov stanoveného v práve Únie môže viesť k žalobám o náhradu škody mnohých žalobcov proti mnohým subjektom, ktoré sú zodpovedné priamo podľa práva Únie. Konkrétny skutkový stav a konkrétne okolnosti určitej veci však môžu mať za následok, že súvislosť medzi žalobou proti hlavnému žalovanému a žalobou proti určitému inému žalovanému je taká vzdialená, že neexistuje požadovaná úzka súvislosť v zmysle článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia. V týchto prípadoch nemožno konštatovať, že existuje nebezpečenstvo vzájomne nezlučiteľných rozsudkov, ak žaloby proti rôznym žalovaným neprejedná ten istý súd. Predvídateľnosť teda slúži ako nápravný mechanizmus pri určovaní, či ide o rovnaký skutkový a právny stav. Tento výklad je v súlade s rozsudkom z 21. mája 2015, *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335), zodpovedá cieľu článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia (riadny výkon spravodlivosti), prispieva k účinnému a efektívnemu presadzovaniu práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže a zodpovedá neexistencii hierarchie žalôb, ako aj neexistencii bližších požiadaviek, pokiaľ ide o hlavného žalovaného, pri uplatňovaní článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia.

Otázka 2

- 19 *Gerechthof* (odvolací súd) je konfrontovaný s dvoma odlišnými názormi na význam prípadnej úspešnosti žalôb proti hlavnému žalovanému pri uplatňovaní článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia, pričom oba tieto názory sa objavujú v holandskej právnej praxi.
- 20 Podľa jedného názoru sa musí úspešnosť žalôb posudzovať až v konaní vo veci samej. Podľa tohto názoru však môže ísť o zneužitie práva, ak sa proti hlavnému žalovanému svojvoľne podá žaloba, ktorej úspešnosť je od začiatku nepravdepodobná.
- 21 Podľa druhého názoru sa už pri posudzovaní medzinárodnej právomoci musí skúmať, či sú podané žaloby zo skutkového a právneho hľadiska dostatočne podložené, a to tým skôr, ak ide o žalobu proti hlavnému žalovanému, a článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia nemožno uplatniť, ak žaloba nie je dostatočne podložená. Na podporu tohto názoru sa citujú rozsudky z 28. januára 2015, *Kolassa*, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 61, a zo 16. júna 2016, *Universal Music International Holding*, C-12/15, EU:C:2016:449, bod 44. Súdny dvor v nich uviedol, že skúmanie právomoci sa nemusí obmedziť na tvrdenia žalobcu. Musia sa posúdiť aj dostupné informácie o právnom vzťahu, ktorý skutočne existuje

medzi účastníkmi konania, a tvrdenia žalovaného. Podľa tohto názoru možno článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia uplatniť až vtedy, keď je už od začiatku – teda bez prejednávania veci za účasti účastníkov konania, bližšieho skúmania skutkového stavu alebo dokazovania – dostatočne pravdepodobné, že žaloba proti hlavnému žalovanému bude úspešná.

- 22 Existujú dôvodné pochybnosti, pokiaľ ide o otázku, ktorý názor je správny. Generálny advokát Mengozzi v návrhoch, ktoré predniesol 24. mája 2007 vo veci Freeport (C-98/06, EU:C:2007:302, bod 70), zaujal stanovisko, že preskúvanie rizika nezlučiteľných rozsudkov obsahuje aj posúdenie pravdepodobnosti úspechu žaloby podanej proti žalovanému s bydliskom v obvode súdu, ktorému bola vec predložená. Generálny advokát Mengozzi sa domnieva, že takéto posúdenie má konkrétny praktický význam na účely vylúčenia rizika nezlučiteľných rozsudkov iba vtedy, ak sa uvedená žaloba javí ako zjavne neprípustná či neodôvodnená. Súdny dvor však v bode 31 svojho rozsudku z 13. júla 2006, Reisch Montage, C-103/05, EU:C:2006:471, rozhodol, že na článok 6 bod 1 nariadenia č. 44/2001 sa možno odvolať v žalobe podanej v členskom štáte proti žalovanému s bydliskom v tomto štáte a ďalšiemu žalovanému s bydliskom v inom členskom štáte, aj keď je táto žaloba už v čase jej podania považovaná podľa vnútroštátnej právnej úpravy vo vzťahu k prvému žalovanému za neprípustnú. Tým nie je dotknutá možnosť, že pôjde o zneužitie práva, ak sa proti hlavnému žalovanému svojvoľne podá žaloba, ktorej úspešnosť je od začiatku nepravdepodobná.

Otázky 3a až 3c

- 23 Tieto otázky sú dôležité len v prípade, ak je v rámci skúmania právomoci relevantná prípadná úspešnosť žaloby proti hlavnému žalovanému. Ak pri skúmaní právomoci možno konštatovať zneužitie práva, a teda nedostatok právomoci len v prípade, ak bola proti hlavnému žalovanému svojvoľne podaná žaloba, ktorej úspešnosť je od začiatku nepravdepodobná, na tieto otázky treba – pokiaľ nejde o zneužitie práva – odpovedať v konaní vo veci samej.

Otázka 3a

- 24 Žaloby, ktoré podali EGWB a i., vychádzajú z názoru, že nárok na náhradu škody podľa práva Únie v prípade porušenia zákazu kartelov stanoveného v práve Únie za okolností, o aké ide v prejednávanej veci, možno uplatniť aj v prípade škody, ktorá vznikla mimo EHP. To zodpovedá zásade, že každý má právo domáhať sa náhrady škody, ktorá mu vznikla, ak existuje príčinná súvislosť medzi škodou a porušením zákazu kartelov stanoveného v práve Únie, pričom nie je nevyhnutné, aby poškodený pôsobil na dotknutom trhu ako odberateľ alebo dodávateľ (pozri rozsudky z 13. júla 2006, Manfredi, C-295/04, EU:C:2006:461, body 60 a 61; z 5. júna 2014, KONE a i. C-557/12, EU:C:2014:1317, bod 34, a z 12. decembra 2019, Otis GmbH a i., C-435/18, EU:C:2019:1069, bod 32).
- 25 Podľa iného názoru sa právo Únie v oblasti hospodárskej súťaže neuplatní na škodu, ktorá vznikla na trhoch mimo EHP v dôsledku konaní, ktoré tam boli

uskutočnené, a to tým skôr, ak táto škoda bola spôsobená subjektom, ktoré majú sídlo mimo EHP.

- 26 Pokiaľ ide o otázku, ktorý názor je správny, existujú dôvodné pochybnosti. V už citovanom rozsudku *Otis GmbH a i.* (bod 30) síce bolo uvedené, že akákoľvek škoda, ktorá má príčinnú súvislosť s porušením zákazu kartelov stanoveného v práve Únie, musí byť spôsobilá viesť k jej náhrade s cieľom zabezpečiť účinné uplatňovanie tohto zákazu, avšak doteraz vydané rozsudky Súdneho dvora sa týkali škody vzniknutej (v každom prípade aj) v EHP. Z rozsudku zo 14. februára 2012, *Toshiba Corporation a i.*, C-17/10, EU:C:2012:72, bod 67, možno vyvodiť, že článok 101 ZFEÚ sa neuplatní na kartel, ktorý má účinky len mimo územia členských štátov. Vzniká otázka, či to znamená, že v prípade kartelu, ktorý má účinky tak na území jedného alebo viacerých členských štátov, ako aj na území tretieho štátu, možno z práva Únie vyvodiť nárok na náhradu škody, pokiaľ ide o účinky na území tretieho štátu.
- 27 V tejto veci nemožno vylúčiť, že rozhodnutie Komisie sa vzťahuje aj na správanie, ktoré sa síce neuskutočnilo na území Únie/EHP, ale ktorého protisúťažné účinky by sa mohli (alebo sa mohli) prejaviť na trhu Únie/EHP (pozri rozsudok z 24. októbra 2017, *Intel/Komisia*, C-413/14 P, EU:C:2017:632, bod 45). Odôvodnenie 681 rozhodnutia totiž znie: „Insofar as the activities of the cartel related to sales in countries that are not members of the Union or the EEA and had no impact on trade in the Union or the EEA, they are outside the scope of this Decision.“

Otázka 3b

- 28 Otázka 3b sa týka takzvanej „domnienky Akzo“, teda vyvrátenej domnienky, že materská spoločnosť, ktorá vlastní (takmer) 100 % základného imania svojej dcérskej spoločnosti, ktorá sa dopustila porušenia pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, uplatňuje rozhodujúci vplyv na správanie tejto dcérskej spoločnosti (pozri rozsudok z 10. septembra 2009, *Akzo Nobel a i./Komisia*, C-97/08 P, EU:C:2009:536, bod 60 a tam citovanú judikatúru). Táto domnienka platí aj vtedy, keď materská spoločnosť môže vykonávať všetky hlasovacie práva spojené s akciami svojej dcérskej spoločnosti (pozri rozsudok z 27. januára 2021, *The Goldman Sachs Group/Komisia*, C-595/18 P, EU:C:2021:73, bod 35), a bola uplatnená aj v prípade materskej spoločnosti, ktorá vykonávala nepriamu kontrolu prostredníctvom sprostredkujúcej holdingovej spoločnosti (pozri rozsudok Všeobecného súdu z 27. septembra 2012, *Shell Petroleum a i./Komisia*, T-343/06, EU:T:2012:478, bod 52), ako aj v prípade materskej spoločnosti, ktorá je neaktívnou holdingovou spoločnosťou, ktorá nevykonáva hospodársku činnosť (pozri rozsudky z 20. januára 2011, *General Química a i./Komisia*, C-90/09 P, EU:C:2011:21, body 86 až 88, a z 11. júla 2013, *Komisia/Stichting Administratiekantoor Portielje*, C-440/11 P, EU:C:2013:514, body 42 až 44). „Domnienka Akzo“ bola sformulovaná v rámci presadzovania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže verejnoprávnymi prostriedkami. Existujú dôvodné

pochybnosti, pokiaľ ide o uplatnenie „domnienky Akzo“ v občianskoprávných veciach týkajúcich sa škody spôsobenej kartelom.

- 29 Jeden prístup zdôrazňuje, že pojem podnik podľa práva hospodárskej súťaže sa má pri presadzovaní práva verejnoprávnymi a súkromnoprávnymi prostriedkami vykladať v tom istom zmysle a že úvahy, na ktorých bolo založené uplatnenie „domnienky Akzo“ v rámci presadzovania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže verejnoprávnymi prostriedkami, platia aj pre jeho presadzovanie súkromnoprávnymi prostriedkami.
- 30 Podľa iného názoru je „domnienka Akzo“ len procesnou dôkaznou domnienkou v prospech Komisie a národných orgánov pre hospodársku súťaž v správnych konaniach. Rozsudok Sumal a rozsudok zo 14. marca 2019, Skanska Industrial Solutions a i. (C-724/17, EU:C:2019:204), sa neuplatnia namiesto vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa dokazovania a procesnoprávných predpisov a z týchto rozsudkov tiež nemožno vyvodiť, že toto procesné pravidlo týkajúce sa správneho práva sa môže automaticky uplatniť v občianskoprávných konaniach týkajúcich sa zodpovednosti. Pritom je dôležité, že z bodu 43 rozsudku Sumal vyplýva, že „domnienka Akzo“ sa nepovažuje za aspekt (občianskoprávneho) pripísania protiprávneho konania.

Otázka 3c

- 31 Predmetom otázky 3c je problém, či sprostredkujúca holdingová spoločnosť ako Draka, ktorá len spravuje a vlastní podiely, spĺňa kritérium sformulované v bode 51 rozsudku Sumal týkajúce sa vykonávania hospodárskej činnosti, ktorá má „konkrétnu väzbu“ s predmetom porušenia, za ktoré je považovaná za zodpovednú materská spoločnosť. Gerechthof (odvolací súd) je aj v tejto súvislosti konfrontovaný s rôznymi stanoviskami.
- 32 Podľa prvého názoru treba na túto otázku odpovedať kladne, lebo rozsudok Sumal (bod 52) podľa všetkého necháva priestor na nepriamu účasť na porušení zákazu kartelov stanoveného v práve Únie. V tejto súvislosti sa poukazuje na to, že taká sprostredkujúca holdingová spoločnosť ako spájací prvok uľahčuje a umožňuje hospodársku činnosť, a teda aj porušenie zákazu kartelov.
- 33 Podľa druhého názoru treba na túto otázku odpovedať záporne, lebo kritériá stanovené v rozsudku Sumal predpokladajú skutočnú aktívnu účasť na porušení zákazu kartelov stanoveného v práve Únie a (samotné) vlastníctvo a správu podielov nemožno klasifikovať ako takú účasť. Okrem toho sa v tejto súvislosti kladie otázka, či je pre občianskoprávnu zodpovednosť dôležité, či dcérska spoločnosť sprostredkujúcej holdingovej spoločnosti predávala spoločnosti EWGB a iným výrobky, ktorých sa týkal kartel, alebo či postačuje, aby sa výrobky, na ktoré sa vzťahoval kartel, predávali komukoľvek.

Otázky 4a až 4c*Otázka 4a*

- 34 EWGB a i. zastávajú názor, že na to, aby sa uplatnil článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia, postačuje, aby medzi žalobami proti zahraničným žalovaným a jednou zo žalôb proti holandským žalovaným existovala úzka súvislosť v zmysle tohto ustanovenia, aj keď jedna alebo viaceré z týchto žalovaných majú sídlo v inom súdnom obvode, než je obvod súdu, na ktorom bola podaná žaloba. Podľa iného názoru môže byť hlavným žalovaným len jediný žalovaný, ktorý má sídlo v obvode konajúceho súdu. V holandskej právnej praxi sa objavujú oba názory.
- 35 Gerechtshof (odvolací súd) konštatuje, že znenie článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia podľa všetkého nasvedčuje tomu, že hlavným žalovaným môže byť len jeden žalovaný. Ak by bolo potrebné, aby medzi žalobami proti všetkým zahraničným vedľajším žalovaným a žalobou proti spoločnosti Draka existovala sporná úzka súvislosť, išlo by o oveľa prísnejšie kritérium než v prípade, ak by postačovala súvislosť so žalobou, ktorá bola podaná proti jednej z ďalších žalovaných so sídlom v Holandsku [ale nie v súdnom obvode Rechtbank Amsterdam (Okresný súd Amsterdam)]. Ako sa uvádza v bode 12, Gerechtshof (odvolací súd) musí v tejto veci vychádzať z toho, že je príslušný pre všetky žalované so sídlom v Holandsku.

Otázka 4b

- 36 Keďže je možné, že Draka nemôže byť hlavnou žalovanou, ale jedna z ostatných holandských žalovaných môže byť hlavnou žalovanou, je dôležité, či článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia priamo a prípadne dokonca výlučne – s vylúčením vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa miestnej príslušnosti – zakladá nielen medzinárodnú právomoc, ale aj miestnu príslušnosť. Tomu nasvedčuje znenie článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia. Táto dvojaká funkcia už bola potvrdená v prípade článku 7 bodov 1 a 2, ako aj článku 11 ods. 1 písm. b) nariadenia Brusel Ia, ktoré majú porovnateľné znenie ako článok 8 bod 1 tohto nariadenia (pozri rozsudky z 15. júla 2012, Volvo a i., C-30/20, bod 33; z 3. mája 2007, Color Drack, C-386/05, EU:C:2007:262, bod 30, a z 30. júna 2022, Allianz Elementar Versicherung, C-652/20, EU:C:2022:514). Otázkou 4b sa to má jednoznačne objasniť, lebo v otázke 4c sa vychádza z tejto dvojakej funkcie.

Otázka 4c

- 37 Otázka 4c sa kladie pre prípad, že síce nie Draka, ale jedna z ostatných holandských žalovaných môže byť hlavnou žalovanou. V prípade zápornej odpovede na otázku 4a – takže hlavným žalovaným môže byť len jeden žalovaný – a kladnej odpovede na otázku 4b – takže článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia priamo určuje miestne príslušný súd – totiž vzniká otázka, či článok 8 bod 1 nariadenia Brusel Ia necháva priestor na postúpenie veci súdu v tom istom

členskom štáte, v obvode ktorého má sídlo iný žalovaný. V tomto prípade (keď neexistuje úzka súvislosť so žalobou proti hlavnému žalovanému, ale existuje úzka súvislosť so žalobou proti inému žalovanému, ktorý má sídlo v tom istom členskom štáte) treba žalobu opäť podať, pokiaľ neexistuje možnosť postúpenia veci v rámci členského štátu, na súde v tom istom členskom štáte, v obvode ktorého má sídlo tento druhý žalovaný. To vedie k novému konaniu, v ktorom sa opäť musí *ex offio* skúmať medzinárodná právomoc. Možnosť postúpenia veci v rámci členského štátu (pričom jeden holandský súd postúpi vec druhému holandskému súdu a konanie pokračuje v štádiu, v ktorom sa nachádza) zodpovedá požiadavkám hospodárnosti konania a účelnosti. Gerechthof (odvolací súd) sa preto domnieva, že musí byť možný výklad článku 8 bodu 1 nariadenia Brusel Ia, ktorý necháva priestor na také postúpenie veci v rámci členského štátu.

PRACOVNÝ DOKUMENT